

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

МАГІСТР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова НМР факультету урбаністики
та просторового планування

Алірза МАМЕДОВ

_____ червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОКЗ «Філософські засади прав людини»

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
081	<i>Право</i>
	Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування

Мова викладання: українська

Розробники

Бабюк А.М., к.ю.н., доц.

_____ (підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права

протокол № 12 від 28 червня 2024 року

Завідувач кафедри Євген ПЕРЕГУДА

Схвалено гарантом освітньої програми «Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування»

Гарант ОП Наталія СЕРДЮК

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності протокол № 5 від 14 червня 2024 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма здобуття ВО										Форма контролю	Семестр	Погодження заступником декана факультету	
		денна													
		Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	Аудиторних			Самостійна робота	КП	КР	РГР	Конт.роб				
Разом	у тому числі														
		лекції	лаборатор	практичні											
081	Право (Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування)	5	150	60	30		30	90				1	Е	І	

Шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма здобуття ВО										Форма контролю	Семестр	Погодження заступником декана факультету	
		заочна													
		Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	Аудиторних			Самостійна робота	КП	КР	РГР	Конт.роб				
Разом	у тому числі														
		лекції	лаборатор	практичні											
081	Право (Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування)	5	150	28	8		20	122				1	Е	І	

Анотація. Мета та завдання освітньої компонети

«Філософські засади прав людини» відноситься до числа теоретичних дисциплін, що носять фундаментальний, світоглядний характер. Ця навчальна дисципліна тісно пов'язана з філософією права, соціальною філософією і іншими напрямками гуманітарної думки.

Вивчення курсу «Філософські засади прав людини» відповідає завданням гуманізації процесу становлення юридичного мислення студентів, допомагає їм самовизначитися в особистих світоглядних позиціях та духовних інтересах, сприяє формуванню їх правової культури.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів сучасного юридичного світогляду, заснованого на загальнолюдських цінностях і повазі до людської гідності та прав людини, а також формування предметних компетентностей у сфері будівництва та містобудування.

Завдання навчальної дисципліни полягає у:

- забезпеченні осмислення студентами феномену прав людини, його актуальності та перспектив розвитку;
- ознайомленні студентів з історією виникнення і розвитку ідеї прав людини, а також із змістом сучасних дебатів навколо неї;
- забезпеченні оволодіння студентами системою знань з філософії прав людини, які виступають методологічними засобами для аналізу правової реальності;
- забезпеченні усвідомлення студентами сутності та змісту концепції прав людини, ролі прав людини в діяльності юриста та житті суспільства в цілому, особливостей прав людини в умовах глобалізації;
- розвитку у студентів сучасного системного правового мислення, формування уявлення про взаємозв'язок розвитку ідей демократії, верховенства права, правового суспільства та прав людини;
- формуванні у студентів почуття поваги до людської гідності та прав людини як найвищої цінності;
- розвитку навичок критичного мислення в ході рефлексії прав людини;
- формуванні у студентів високих моральних якостей й навичок поведінки, які засновані на загально визнаних правових цінностях, толерантності, розвиненій правосвідомості та почутті відповідальності за виконання професійного обов'язку.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4352>. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

У результаті вивчення дисципліни «Філософські засади прав людини» студенти повинні:

- мати системні знання про головні положення концепції прав людини, розуміти її значення в сучасному світі; вивчити основні підходи до обґрунтування прав людини, історію виникнення і розвитку ідеї прав людини, а також зміст сучасних дебатів навколо неї; засвоїти світоглядні засади, покладені в основу національних та міжнародних стандартів прав людини; вирізняти філософські аспекти окремих різновидів прав людини;

розуміти сенс та зміст основних документів з прав людини, знати типові порушення прав людини та механізми їх захисту;

– уміти аналізувати факти, явища та процеси, пов'язані з правами людини, у їх діалектичному взаємозв'язку та з урахуванням змін, що відбуваються у світі та Україні; критично оцінювати правову дійсність, соціальні процеси, політичні, економічні, екологічні, культурні, соціально-психологічні явища й події; формулювати світоглядні й методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати власну світоглядну та громадянську позицію; володіти методологією наукового пізнання, творчої діяльності, застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань та участі в демократичній дискусії з прав людини.

Пререквізити: на базі бакалаврського рівня вищої освіти.

Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4352>

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.
Загальні компетентності	
ЗК2.	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
ЗК3.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Фахові компетентності	
СК1	Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
СК2.	Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.
СК3	Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.
СК4.	Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН 1.	Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
ПРН 2.	Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.
ПРН 3.	Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
ПРН 4.	Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних

	проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
ПРН 7.	Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

Зміст курсу

Змістовий модуль I. Світоглядні витоки прав людини

Лекція 1. Предмет філософських засад прав людини (2 год.)

1. Права людини як предмет філософських розвідок.
2. Правові, релігійні та культурні витоки філософії прав людини.
3. Види прав людини в контексті неділимості та взаємозалежності.
4. Носії, адресати і зміст прав людини.
5. Права людини і права громадянина.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Лекція 2. Особливості філософських засад прав людини (2 год.)

1. Права людини як моральні права і як юридичні права.
2. Природні та позитивні права людини.
3. Ознаки та структура прав людини.
4. Значення філософських засад прав людини для формування світогляду юристів.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Лекція 3. Обґрунтування ідеї прав людини (4 год.)

1. Філософські принципи Загальної декларації прав людини.
2. Проблема актуальності класичного каталогу прав людини.
3. Основні типи теоретичного обґрунтування прав людини.
4. Релігійне обґрунтування: канонічна версія походження та легітимації невідчужуваних прав людини.
5. Природне обґрунтування прав людини.

Практичне заняття 3 (4 год.)

Лекція 4. Генеза ідеї прав людини (4 год.)

1. Міжкультурна схожість: ідея людської гідності й боротьби проти несправедливого панування як передісторія ідеї прав людини.
2. Культурно-цивілізаційні витоки ідеї прав людини.
3. Роль світових релігій у формуванні концепції прав людини.
4. Утвердження ідеї людської гідності в античності, середньовіччі та Відродженні.
5. Права людини в контексті юридичного світогляду Нового часу.
6. Основні підходи до розуміння прав людини в західній моральній, правовій і політичній філософії XX ст.

Практичне заняття 4 (4 год.)

Лекція 5. Антропологічне підґрунтя прав людини (2 год.)

1. Фундаментальний статус та методологічний сенс прав людини у проблемному полі правової антропології.
2. Актуальний спектр прав людини, обґрунтування пріоритетів.
3. Розширення меж свободи на штучні сфери буття людини.
4. Права людини – засіб її комфортної присутності в просторі можливостей, оптимальний спосіб її буття і самореалізації.

Практичне заняття 5 (2 год.)

Лекція 6. Ціннісні основи прав людини (4 год.)

1. Природа та ієрархія цінностей феномену прав людини.
2. Свобода як умова можливості й причина необхідності прав людини.
3. Проблема співвідношення абсолютної та відносної свободи.
4. Свобода і відповідальність в умовах сучасної культури. Свобода і правопорядок.
5. Межі свободи і межі прав людини.
6. Рівність як правова цінність. Теорії рівності та обґрунтування нерівності.

Практичне заняття 6 (4 год.)

Змістовий модуль II. Сучасний дискус прав людини

Лекція 7. Філософія прав людини у XXI сторіччі (4 год.)

1. Проблеми реалізації свободи у XXI сторіччі.
2. Сучасний формат свободи слова: правовий та ціннісний контекст.
3. Сучасні проблеми свободи совісті. Проблема соціально-економічних прав.
4. Екологічна загроза і право на безпечне довкілля.
5. Особливості реалізації прав людини в інформаційному суспільстві. Права людини в інтернет-просторі.
6. Проблема колективних прав людини.
7. Толерантність, визнання, справедливість, розуміння, взаєморозуміння, примирення і досвід прощення в контексті порушень колективних прав людини у XXI ст.
8. Сучасні дискусії щодо прав дитини. Проблема ювенальної юстиції.

Практичне заняття 7 (4 год.)

Лекція 8. Насильство і права людини (4 год.)

1. Теорії насильства та ідея ненасильства.
2. Насильство і права людини. Поняття і природа насильства.
3. Соціальні і психологічні чинники насильства.
4. Типологія насильства за сферою прояву, методами здійснення та об'єктами.
5. Держава як суб'єкт насильства, форми і межі легітимного насильства.
6. Геноцид. Міжнародне насильство і права людини.
7. Тероризм і тортури в сучасному світі. Дотримання прав людини у збройних конфліктах.
8. Міжнародне гуманітарне право. Міжнародні трибунали і проблема їх легітимності.

Практичне заняття 8 (4 год.)

Лекція 9. Ідея прав людини в сучасному світі (2 год.)

1. Сучасне розуміння прав людини. Права людини у світлі викликів XXI ст.
2. Права людини в українській інтелектуальній традиції. Законодавче закріплення прав людини.
3. Теорія поколінь прав людини і дискусії навколо неї.
4. Трансформація каталогу прав людини.

Практичне заняття 9 (2 год.)

Лекція 10. Концепції прав людини в Китаї та Японії (2 год.)

1. Особливості теорії прав людини в Азії: традиційно-ментальне та політико-доктринальне обґрунтування.
2. Конфуціанський патерналізм і колективізм як вирішальні фактори правової культури і правосуб'єктності громадян Китаю.
3. Традиційні підстави формування теорії прав людини в японському суспільстві.

Практичне заняття 10 (2 год.)

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання

1. Права людини у глобальному просторі: стандарти та особливості забезпечення.
2. Право людини на мирне існування у сучасному світі.
3. Права людини у політико-правових системах сучасності.
4. Право людини на демократію.
5. Права людини в Україні: стан та перспективи розвитку.
6. Джерела, обґрунтування і особливості теорії прав людини у країнах традиційної та релігійної правової сім'ї.
7. Традиційні й ментальні підстави теорії прав людини у системах традиційної правової сім'ї (Китай, Японія).
8. Законодавство, кримінальна політика й правосуддя Китаю і Японії: аспект суб'єктивних прав людини.
9. Місце прав людини у системах релігійної правової сім'ї (країни ісламського Сходу).
10. Азійські регіональні декларації прав людини у контексті міжнародних стандартів прав людини.
11. Дискримінація та публічне насильство в ісламському соціумі.
12. Ісламський фундаменталізм і європейська ліберальна «толерантність»: співвідношення ціннісних систем.
13. Критика мультикультуралізму й універсалізму теорії прав людини з позиції етноетики.
14. Онтологія насильства: поняття, природа, соціальні та психологічні чинники.
15. Міжнародне насильство: тероризм та тортури в сучасному світі. Проблема суб'єкта міжнародного насильства.
16. Правові шляхи подолання насильства.

17. Поняття і класифікація порушень прав людини у сучасному світі. Головні причини порушень прав людини.
18. Дотримання прав людини у збройних конфліктах. Міжнародне гуманітарне право.
19. Мир як умова дотримання прав людини.
20. Концепція прав людини у правових системах традиційної правової сім'ї (Китай, Японія).
21. Азійські регіональні декларації прав людини у контексті міжнародних стандартів прав людини.
22. Місце прав людини у релігійних правових системах країн ісламського сходу.
23. Критика мультикультуралізму й універсалізму теорії прав людини з позиції етноетики.
24. Міжнародне право щодо прав людини: основні стандарти та інститути, проблеми їх ефективності.
25. Загальна характеристика трансгуманізму.
26. Права людини і світова бідність. дискусія про глобальну справедливість.
27. Науково-технічний прогрес і майбутнє прав людини.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	20	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	15	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	12	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

У пп. 8 п. 3.3. Положення Про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури, затвердженого Вченою радою КНУБА (протокол №9 від 26.06.2023 р.) визначено вимоги до самостійної роботи здобувача, а саме: Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння освітнього матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

До самостійної роботи здобувача належить: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка до підсумкового контролю, науково-

дослідна робота. Враховуючи тижневе навчальне навантаження здобувачів відповідно до навчального курсу, щотижнева самостійна робота має бути в межах 16–30 годин.

Для забезпечення збалансованості самостійної роботи здобувача з матеріалом освітнього компоненту “Філософські засади прав людини”, мінімальна кількість годин самостійної роботи розраховується виходячи з наступних норм часу:

Вид роботи	Кількість годин за нормами часу	Кількість годин за навчальним планом	Норми часу
опрацювання матеріалу лекцій	0,5 год на 2 год лекції	30	7,5
підготовка до практичного заняття	0,5 год на 2 год практичного заняття	30	7,5
опрацювання окремих тем робочої програми, які не викладаються на лекціях	визначається обсягом тем, винесених на самостійне опрацювання	-	-
підготовка контрольної роботи, реферату	6 год	1	6
підготовка до модульної контрольної роботи	2 год	1	2
підготовка до екзамену	30 год	1	30

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці КНУБА, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (екзамен, захист індивідуальної роботи, тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни

Поточне оцінювання та самостійна робота		ІЗ	Іспит	Сума
ЗМ1	ЗМ2			
25	25	20	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Права людини як філософська проблема.
2. Філософські засади прав людини в системі гуманітарного знання та в системі юридичних дисциплін.
3. Головні проблеми і завдання філософії прав людини.
4. Значення філософських засад прав людини для формування світогляду юристів.
5. Зародження ідеї про права людини у стародавній філософії.
6. Антична та середньовічна філософська думка про права людини.
7. Права людини в контексті філософського світогляду нового часу.
8. Філософські інтерпретації прав людини у ХХ сторіччі.
9. Права людини у вітчизняній філософсько-правовій традиції.
10. Права людини як вид прав. Поняття і ознаки прав людини.
11. Права людини як моральні та юридичні права.
12. Структура прав людини. носії, адресати і зміст прав людини.
13. Типи прав людини: вимоги, свободи, повноваження, імунітети.
14. Основні типи обґрунтування прав людини: релігійне, природне, раціональне, моральне.
15. Гуманістична критика прав людини.
16. Безмежність прав людини щодо інших видів. специзм.
17. Антропологічна основа прав людини: людська гідність, біологічна природа, автономія особистості, раціональність.
18. Права людини як загальнолюдська цінність. сутність, склад, ієрархія цінностей феномену прав людини.
19. Свобода як умова виникнення, здійснення та легітимації прав людини.
20. Свобода та відповідальність людини в сучасній філософсько-правовій думці.
21. Рівність як правова цінність.
22. Види нерівності та шляхи її подолання.
23. Справедливість як цінність. актуальні концепції справедливості.
24. Права людини у світлі викликів ХХІ ст.
25. Теорія поколінь прав людини і дискусії навколо неї.

26. Сучасний каталог прав людини.
27. Біобезпека в контексті біоетики.
28. Проблема соціально-економічних прав.
29. Проблема колективних прав людини.
30. Гендерний вимір прав людини. Фемінізм як соціальне явище.
31. Особливості реалізації прав людини в інформаційному суспільстві.
32. Екологічні права людини.
33. Сучасні дискусії про права дитини. ювенальна юстиція.
34. Права людини у політико-правових системах сучасності: порівняльна характеристика. сучасна проблематика політичних прав.
35. Тоталітаризм і права людини.
36. Демократія як умова реалізації прав людини.
37. Права людини в сучасній Україні: стан та перспективи розвитку.
38. Насильство і права людини. типологія насильства за сферою прояву та за методами здійснення.
39. Правові та позаправові шляхи профілактики й подолання насильства.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники:

1. Загальна теорія права: підручник / О.В.Петришин, Д.В.Лук'янов, С.І.Максимов, В.С.Сморозинський та ін.; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020. 568 с.

Навчальні посібники:

1. Філософія прав людини: навчально-методичний посібник / уклад.: О. Г. Данильян, С. Б. Жданенко, Ю. Ю. Калиновський та ін. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2021. – 32 с.

2. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2021. 256 с.

3. Філософія права: навчально-методичний посібник / уклад.: Александрова О.С., Горбань О.В., Мартич Р.В. – Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. - 126 с.

4. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини: навч.- практ. посіб. К.: Алерта, 2016. 488 с.

Методичні роботи:

1. Бабюк А. М. Філософські засади прав людини: методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи для студентів магістерського рівня вищої освіти зі спеціальності 081 «Право». Київ-Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак В.Б., 2023. 21 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.06.96 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.

4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

5. Міжнародний пакт про соціальні, економічні і культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042.

6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 р., з поправками, внесеними відповідно до положень Протоколів № 11 та № 14 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

7. Європейська соціальна хартія (переглянута). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062.

8. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085.

9. Конвенція про рабство від 25 вересня 1926 року із змінами, внесеними Протоколом від 7 грудня 1953 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_161.

10. Додаткова конвенція про скасування рабства, работоргівлі та інститутів і звичаїв подібних до рабства. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_160.

11. Конвенція про права дитини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

12. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_105.

13. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_207.

Додаткові джерела:

1. Аракелян М. Р. Міжнародно-правовий захист прав людини: навчально-методичний посібник з тестовими завданнями для підготовки до ЗНО. Фенікс. 2019. 194 с.

2. Білоричський Г. О. Імплементация міжнародних стандартів прав людини в правовій системі Держави Ізраїль: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.11. К., 2013. 20 с.

3. Венецька О. Вплив Європейського Союзу на формування новітніх європейських стандартів прав людини. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XVII регіон. наук.-практ. конф. (3-4 лют. 2011 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Юрид. ф-т ; [редкол.: А. М. Бойко та ін.]. Л., 2011. С. 6-7.

4. Верланов С. О. Економічні і соціальні права людини: європейські стандарти та їх впровадження в юридичну практику України (загальнотеоретичне дослідження). Львів: Край, 2009. 196 с.

5. Верланов С. О. Особливості соціальних, економічних та культурних прав людини: до сучасних дискусій. Юридична Україна. 2005. № 9. С. 11-17.

6. Волков В. Європейські стандарти прав людини та юридична освіта в Україні. Право України. 2007. № 5. С. 195-107.

7. Дідікін А. Рішення Європейського суду з прав людини у національній правовій системі. Юрид. журн. Юстиніана. 2009. № 1. С. 65-68.

8. Добрянський С. Міжнародні стандарти прав людини: до характеристики деяких сучасних тенденцій розвитку. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали 8 регіон. наук.-практ. конф., 13-14 лют. 2002 р. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка; ред. О. Б. Катола. Л., 2002. С. 22-24.

9. Європейський суд з прав людини. Судова практика / за заг. ред. В. Г. Буткевича. К.: Ред. журн. «Право України», 2011. Вип. 1.

10. Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / за ред. О. Л. Жуковської. К.: ВІ-ПОЛ, 2004. 960 с.

11. Європейські стандарти в галузі прав людини / Міністерство юстиції України. К.: Ін Юре, 2002. 232 с.

12. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник. Дніпро: ДДУВС, 2019. 167 с.

13. Рабінович П. М. Міжнародні стандарти прав людини: властивості, загальне поняття, класифікація. Вісник Національної академії правових наук України. № 1 (84) 2016. С. 19-29.

14. Разметаєва Ю. С. Доктрина та практика захисту прав людини: навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 364 с.
15. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини: навч. посіб. Харків: Право, 2019. 310 с.
16. Степаненко К. В. Конвенційний механізм міжнародного захисту прав людини в системі ООН. Альманах міжнародного права. 2018. № 19. С. 105-113.
17. Права людини: філософські, теоретико-юридичні та політологічні виміри: статті учасників I Міжнародного круглого столу (м. Львів, 28 – 29 жовтня 2016 року). – Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2017. – 364 с.

Інформаційні ресурси

- Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. Сторінка кафедри політичних наук і права. Дисципліна “Філософські засади прав людини”. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4352>.
- Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
- Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
- Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <http://www.mlsp.gov.ua>
- Офіційний сайт Міжнародної організації праці. URL: <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
- Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu/>
- Комп’ютерна правова система ЛІГА: ЗАКОН. URL: <https://ips.ligazakon.net/>.